

Sylabus

Ruská a česká avantgarda ve filmu a literatuře I. a II.

doc. Libuše Heczková (ÚČLLV FF UK) – Dr. Kateřina Svatoňová (KFS FFUK)

Tento kurz je plánován ve dvou, navazujících semestrech, které jsou však na sobě nezávislé a jsou zcela odlišně koncipované. Zatímco první semestr dodá studentovi spíše historický a tematický rozhled po české a ruské avantgardě a ukáže její vlivy a projevy, druhý semestr ho bude vést k hlubšímu teoretičtějšímu uvažování o jednotlivých avantgardních textech, obrazech, koncepcích a pojmech.

Seminář *Ruská a česká avantgarda ve filmu a literatuře I.* bude realizován v ZS 2012/2013, a to 3 hodiny týdně a budou ho doprovázet pravidelné projekce. Vyjde ze širšího kontextu, bude řešit problém (české) avantgardy, sledovat historické pozadí a podmínky vzniku jednotlivých avantgardních směrů, jejich proměny a zaměří se na odhalování a pojmenování jejích specifických projevů. Na četných ukázkách avantgardních uměleckých projektů napříč médii a uměleckými druhy (ve filmu, literatuře, výtvarném umění či na divadelní scéně) ukáže jednotlivá témata, která avantgarda otevírá a řeší.

Kurs *Ruská a česká avantgarda ve filmu a literatuře II.*, jenž bude realizován v LS 2012/2013, bude seminářem pro pokročilé studenty. Cílem kurzu bude hlubší ponor do problému avantgardnosti, teoretické uchopení avantgardy pomocí textové analýzy a soustavné debaty o pojmech, konceptech a koncepcích, které avantgarda přináší. Zaměří se na teoretické texty, filmové a literární projevy.

Ruská a česká avantgarda ve filmu a literatuře I.

Tematické bloky:

1. Úvod – co je to avantgarda?

2. Historické expozé: Německé vlivy, širší (česká, vizuální) kultura a nové médium
Projekce: Fritz Lang: *Metropolis*

3. Fotogenie a poetičnost: Jaké vlivy přicházejí z Francie?

Projekce: ukázky francouzských avantgardních filmů

4. Utopické vyhlížení nové cesty: Rusko

Eklektismus českých umělců a teoretiků

Projekce: Leonid Trauberg – Grigorij Kozincev: *Nový Babylon*

5. Jazyk: rozbíjení jazyka, jazyk jako obraz, jazyk jako scénář, zaumnyj jazyk, osvobozená slova; Mallarmé, Majakovskij

Projekce: Dziga Vertov, Lev Kulešov

Četba: Teige: *Dada*

6. Obraz: rozpad obrazu, střih, montáž, estetizace politiky

Projekce: Riefenstahlová a pásma filmů čs. avantgardy

7. Čas a pohyb: tělo a médium, vjem pohybu a rychlosti skrze médium, zachycení pohybujícího se těla, tanec, sport, akrobacie, cirkus, spektakl

Projekce: Rolf Randolph: *Pancéřové auto*

8. Město: konstrukce nového světa

Projekce: Phil Jutzi: *Berlin – Alexandrovo náměstí*, městské filmy Otakara Vávry

9. Konstrukce nového člověka

Projekce: Gustav Machatý: *Extase*

10. Avantgarda jako koncept

Projekce: Vladislav Vančura: *Marijka nevěrnice* (úkol k závěrečné analýze)

Samostatné projekce:

Gustav Machatý: *Ze soboty na neděli*, Vladislav Vančura: *Na slunečné straně*, Jakov

Protazanov: *Aelita*

Literatura:

Jaroslav Anděl – Petr Szczepanik: *Stále kinéma*. Praha 2008.

Michal Bregant: Avantgardní tendence v českém filmu. In: n: Ivan Klimeš (ed.): *Filmový sborník historický 3*. Praha 1992.

Tomáš Glanc – Jana Kleňhová: *Lexikon ruských avantgard 20. století*. Praha 2005.

Viktorie Hradská: *Česká avantgarda a film*. Praha 1976.

Richard Murphy: *Teoretizace avantgardy*. Brno 2011.

Jaroslav Seifert – Karel Teige (ed.): *Revoluční sborník Devětsil*. Praha 2010.

Karel Teige: *Svět, který se směje*. Praha 2004.

Karel Teige: *Stavba a báseň*. Praha 1927.

Josef Vojvodík – Jan Wiendl (eds.): *Heslář české avantgardy*. Praha 2011.

Josef Vojvodík: *Imagines corporis*. Brno 2006.

Josef Vojvodík: *Povrch, skrytost, ambivalence*. Argo 2008.

Martina Pachmanová: *Neznámá území českého moderního umění*. Praha 2004.